

Briselē, 2023. gada 16. novembrī
(OR. en)

15074/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0418(COD)

VISA 222
COWEB 131
COMIX 512
CODEC 2060

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 16. novembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 733 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko attiecībā uz Serbijas Koordinācijas direktorāta (<i>Koordinaciona uprava</i>) izdoto Serbijas pasu turētājiem groza Regulu (ES) 2018/1806

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 733 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 733 *final*

Briselē, 16.11.2023.
COM(2023) 733 final

2023/0418 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko attiecībā uz Serbijas Koordinācijas direktorāta (*Koordinaciona uprava*) izdoto
Serbijas pasu turētājiem groza Regulu (ES) 2018/1806**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ar Padomes 2009. gada 30. novembra Regulu (EK) Nr. 1244/2009¹ tika grozīta Regula (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas². Izmaiņas ietvēra bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas (tagad Ziemeļmaķedonija), Melnkalnes un Serbijas pārcelšanu no Regulas (EK) Nr. 539/2001 I pielikuma (valstis, kuru valstspiederīgajiem ir vajadzīga vīza) uz II pielikumu (valstis, kuru pilsoņi ir atbrīvoti no vīzas prasības, ja uzturēšanās ilgums nepārsniedz 90 dienas 180 dienu laikposmā). Atbrīvojums no vīzas prasības attiecas (un joprojām attiecas) tikai uz biometrisko pasu turētājiem.

Nemot vērā bažas par Kosovas* izcelsmes neatbilstīgas migrācijas plūsmu riskiem un to, ka tobrīd ar Kosovu nebija uzsākts dialogs par vīzu režīma liberalizāciju, viena Serbijas pasu turētāju kategorija, proti, Serbijas Koordinācijas direktorāta Belgradā izdoto pasu turētāji, tika izslēgta no atbrīvojuma no vīzas prasības. Minētais direktorāts apstrādā visus pases pieteikumus, kas saņemti no Kosovā dzīvojošiem Kosovas serbiem un no Kosovas serbu diasporas pārstāvjiem, kas dzīvo ārpus Kosovs.

Serbijas Koordinācijas direktorāts tika izveidots, norisinoties dialogam par vīzu režīma liberalizāciju ar Serbiju. Tam bija jāaizstāj septiņi Serbijas teritorijā dažādās vietās atrodošies reģionālie policijas direktorāti, kas līdz tam bija atbildīgi par pasu izsniegšanu Kosovs serbiem. Serbijas Koordinācijas direktorāta izdotās pases ir biometriskās pases, un to turētāji kopš direktorāta izveides tās izmanto par ceļošanas dokumentiem ceļošanai uz ES.

Kosova 2009. gadā tika iekļauta Regulas (EK) Nr. 539/2001 I pielikuma 2. daļā, kas nozīmē, ka Kosovs izdoto pasu turētājiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzai. Kopš tā laika situācija ir mainījusies. Komisija 2012. gada 19. janvārī sāka dialogu par vīzu režīma liberalizāciju ar Kosovu. Komisija 2012. gada 14. jūnijā iepazīstināja Kosovu ar ceļvedi, kurā norādīti visi tiesību akti un citi pasākumi, kas Kosovai jāpieņem uz jāīsteno, lai tuvotos vīzu režīma liberalizācijai. Šis dialogs tika sekmīgi pabeigts, un, pamatojoties uz to, Komisija 2016. gada 4. maijā iesniedza priekšlikumu³ pārcelt Kosovu uz Regulas (EK) Nr. 539/2001 II pielikumu.

Par šo priekšlikumu tika panākta galīgā vienošanās, un to pieņēma 2023. gada 19. aprīlī. Ar Regulu (ES) 2023/850⁴ tika grozīta Regula (ES) 2018/1806⁵ (ar kuru pa to laiku bija aizstāta

¹ Padomes Regula (EK) Nr. 1244/2009 (2009. gada 30. novembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV L 336, 18.12.2009., 1.–3. lpp.).

² Padomes Regula (EK) Nr. 539/2001 (2001. gada 15. marts), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV L 81, 21.3.2001., 1.–7. lpp.).

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovs neatkarības deklarāciju.

³ COM/2016/0277 final.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/850 (2023. gada 19. aprīlis), ar kuru groza Regulu (ES) 2018/1806, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība

Regula (EK) Nr. 539/2001), pārceļot Kosovu no minētās regulas I pielikuma 2. daļas uz II pielikuma 4. daļu. Tāpat kā visos iepriekšējos sekmīgi noslēgtajos dialogos par vīzu režīma liberalizāciju, tika nolemts, ka atbrīvojums no vīzas prasības būtu jāpiemēro tikai biometrisko pasu turētājiem. Turklāt tika nolemts, ka atbrīvojums nebūtu jāpiemēro līdz dienai, no kuras sāks faktiski darboties Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēma (*ETIAS*), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1240⁶, vai līdz 2024. gada 1. janvārim, atkarībā no tā, kurš no termiņiem iestājas pirmais. Ņemot vērā to, ka *ETIAS* sāks darboties ne agrāk kā 2024. gada 1. janvārī, Kosovas pasu turētājiem atbrīvojumu no vīzas prasības piemēros no 2024. gada 1. janvāra.

Pēc Regulas (ES) 2023/850 pieņemšanas Serbijas Koordinācijas direktorāta izdoto Serbijas pasu turētāji joprojām būtu vienīgie Rietumbalkānu reģiona pilsoņi, kuriem, ceļojot uz ES īstermiņa uzturēšanās nolūkā, ir vajadzīga vīza.

Stājoties spēkā atbrīvojumam no vīzas prasības Kosovas pasu turētājiem, Komisija uzskata, ka vairs nepastāv iemesli Serbijas Koordinācijas direktorāta izdoto Serbijas pasu turētāju izslēgšanai no minētā atbrīvojuma no vīzas prasības un ka visiem Rietumbalkānu reģiona pilsoņiem vajadzētu būt iespējai ceļot uz Šengenas zonu bez vīzas. Tāpēc Komisija ierosina grozīt Regulu (ES) 2018/1806, lai Serbijas Koordinācijas direktorāta izdoto Serbijas pasu turētāji būtu atbrīvoti no vīzas prasības, kad viņi šķērso dalībvalstu ārējās robežas, ja uzturēšanās nav ilgāka par 90 dienām jebkurā 180 dienu laikposmā.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Ar Regulu (ES) 2018/1806 ir izveidots to trešo valstu saraksts, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu saraksts, uz kuru valstspiederīgajiem šī prasība neattiecas. Regulu (ES) 2018/1806 piemēro visās dalībvalstīs, izņemot Īriju. To piemēro arī Islandē, Lihtenšteinā, Norvēģijā un Šveicē. Regula ir daļa no ES kopējas īstermiņa uzturēšanās vīzu politikas (90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā).

Kopš 2008. gadā tika sākti pirmie dialogi par vīzu režīma liberalizāciju, vispārējais mērķis ir bijis piešķirt visam Rietumbalkānu reģionam bezvīzu piekļuvi Šengenas zonai. Vīzas prasības Melnkalnei, Ziemeļmaķedonijai un Serbijai tika atceltas 2009. gadā, Albānijai un Bosnijai un Hercegovinai 2010. gadā un Kosovai 2023. gadā. Šajā kontekstā Serbijas Koordinācijas direktorāta izdoto Serbijas pasu turētāju izslēgšana no atbrīvojuma no vīzas prasības nodrošinātu to, ka visam Rietumbalkānu reģionam tiek piemērots viens un tas pats vīzu režīms.

neattiecas (Kosova (Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.)) (OV L 110, 25.4.2023., 1.–4. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 303, 28.11.2018., 39. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (*ETIAS*) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624(EU) un (ES) 2017/2226 (OV L 236, 19.9.2018., 1.–71. lpp.).

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Ierosinātā Serbijas Koordinācijas direktorāta izdoto Serbijas pasu turētāju iekļaušana atbrīvojumā no vīzas prasības attiecībā uz Serbiju saskan ar ES centieniem paātrināt Rietumbalkānu reģiona integrāciju ES.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 77. panta 2. punkta a) apakšpunkts. Ierosinātā regula būs Šengenas *acquis* pilnveidošana.

- **Subsidiaritāte, proporcionalitāte un juridiskā instrumenta izvēle**

Vajadzīgais Regulas (ES) 2018/1806 grozījums jāveic, pieņemot regulu. Lai sasniegtu minēto politikas mērķi, dalībvalstis nevar rīkoties atsevišķi. Nav pieejami citi (nelegislatīvi) risinājumi politikas mērķa sasniegšanai.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Pašreizējā situācija saistībā ar Kosovas serbu izslēgšanu no bezvīzu režīma ir apspriesta ar Serbiju un Kosovu.

- **Ietekmes novērtējums**

Netika uzskatīts par nepieciešamu veikt šā priekšlikuma ietekmes novērtējumu.

- **Pamattiesības**

Šim priekšlikumam nav negatīvas ietekmes uz pamattiesību aizsardzību Eiropas Savienībā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums budžetu neietekmē.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Grozītā regula būs tieši piemērojama no tās spēkā stāšanās dienas, un to nekavējoties īsteno dalībvalstis. Nav nepieciešams izstrādāt īstenošanas plānu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Regulas 2018/1806 II pielikums tiks grozīts, atsaucē uz Serbiju iekļaujot Serbijas Koordinācijas direktorāta (serbu valodā *Koordinaciona uprava*) izdoto Serbijas pasu turētājus.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko attiecībā uz Serbijas Koordinācijas direktorāta (*Koordinaciona uprava*) izdoto Serbijas pasu turētājiem groza Regulu (ES) 2018/1806

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 77. panta 2. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1806⁷ ir uzskaitītas tās trešās valstis, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī tās trešās valstis, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas, ja uzturēšanās ilgums nepārsniedz 90 dienas 180 dienu laikposmā.
- (2) Serbija tika pārcelta uz to valstu sarakstu, kuru valstspiederīgie ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1244/2009⁸ ir atbrīvoti no vīzas prasības. Saskaņā ar minēto regulu Kosovas serbi, kas ir Serbijas Koordinācijas direktorāta (serbu valodā *Koordinaciona uprava*) izdoto Serbijas pasu turētāji, bija izslēgti no atbrīvojuma no vīzas prasības.
- (3) Pēc tam, kad būs pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/850⁹, ar kuru Kosovu pārceļ uz Regulas (ES) 2018/1806 II pielikuma 4. daļu, Serbijas Koordinācijas direktorāta izdoto Serbijas pasu turētāji būtu vienīgie Rietumbalkānu reģiona pilsoņi, kuriem joprojām vajadzīga vīza dalībvalstu ārējo robežu šķērsošanai.
- (4) Lai nodrošinātu, ka visam Rietumbalkānu reģionam piemēro vienādu vīzu režīmu, Serbijas Koordinācijas direktorāta izdoto Serbijas pasu turētāji būtu jāiekļauj Regulas (ES) 2018/1806 II pielikuma atsaucē uz Serbiju.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 303, 28.11.2018., 39. lpp.).

⁸ Padomes Regula (EK) Nr. 1244/2009 (2009. gada 30. novembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV L 336, 18.12.2009., 1.–3. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/850 (2023. gada 19. aprīlis), ar kuru groza Regulu (ES) 2018/1806, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (Kosova (Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.)) (OV L 110, 25.4.2023., 1.–4. lpp.).

- (5) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienības Padomi un Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti par šo valstu asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK¹⁰ 1. panta B punktā.
- (6) Attiecībā uz Šveici – saskaņā ar Nolīgumu, kas parakstīts starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana¹¹, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK 1. panta B un C punktā, tos lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2008/146/EK¹² 3. pantu.
- (7) Attiecībā uz Lihtenšteinu – saskaņā ar Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanos Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana¹³, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK 1. panta B un C punktā, tos lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2011/350/ES¹⁴ 3. pantu.
- (8) Šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2002/192/EK¹⁵; tādēļ Īrija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un Īrijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (9) Attiecībā uz Kipru, Bulgāriju un Rumāniju šī regula ir akts, kas pilnveido Šengenas *acquis* vai ir kā citādi saistīts ar to, kā noteikts attiecīgi 2003. gada Pievienošanās akta 3. panta 1. punktā un 2005. gada Pievienošanās akta 4. panta 1. punktā,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES) 2018/1806 II pielikuma 1. daļā tekstu:

“Serbija (izņemot īpašās Koordinācijas direkcijas (serbu valodā *Koordinaciona uprava*) izdoto Serbijas pasu turētājus) (7)”

aizstāj ar šādu:

¹⁰ Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp.).

¹¹ OV L 53, 27.2.2008., 52. lpp.

¹² Padomes Lēmums 2008/146/EK (2008. gada 28. janvāris) par to, lai Eiropas Kopienas vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā (OV L 53, 27.2.2008., 1. lpp.).

¹³ OV L 160, 18.6.2011., 21. lpp.

¹⁴ Padomes Lēmums 2011/350/ES (2011. gada 7. marts) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanos Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā saistībā ar kontroles atcelšanu pie iekšējām robežām un personu pārvietošanos (OV L 160, 18.6.2011., 19. lpp.).

¹⁵ Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.).

“Serbija (tostarp īpašās Koordinācijas direkcijas (serbu valodā *Koordinaciona uprava*) izdoto Serbijas pasu turētāji) (*)”

(*) Atbrīvojumu no vīzas prasības piemēro vienīgi to biometrisko pasu turētājiem, kuras izdotas saskaņā ar Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) standartiem.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.
Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*